

دانشگاه گیلان

فصلنامه مدیریت و توسعه ورزش

سال دهم، شماره چهارم، پیاپی ۲۸

شناسایی عوامل اثرگذار بر توسعه کارآفرینی نظام آموزشی علوم ورزشی کشور

مهدی محمودی یکتا^۱، غلامرضا شعبانی بهار*^۲، حبیب هنری^۳، جواد شهلائی^۴، فرزاد غفوری^۵

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۳/۱۲

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۹/۰۱

چکیده

هدف: شناسایی عوامل اثرگذار بر توسعه کارآفرینی نظام آموزشی علوم ورزشی کشور بود. **روش‌شناسی:** روش پژوهش کیفی و از نوع زمینه‌یابی بود که گردآوری داده‌ها با استفاده از مطالعات کتابخانه‌ای و همچنین مصاحبه عمیق و نیمه ساختارمند با خبرگان انجام پذیرفت. جامعه آماری پژوهش را کلیه صاحب‌نظران شامل، کارشناسان و صاحب‌نظران حوزه کارآفرینی (شامل کارآفرینان برتر ورزشی و اساتید این حوزه) اعضای هیأت علمی نخبه و صاحب‌نظر دانشکده‌های تربیت‌بدنی و علوم ورزشی و روسا و مدیران سازمان‌های ورزشی (وزارت ورزش و جوانان، فدراسیون‌ها و کمیته ملی المپیک) تشکیل می‌دادند. روش نمونه‌گیری هدفمند و به صورت گلوله برفی بود و مصاحبه با خبرگان تا رسیدن به اشباع نظری ادامه یافت (۱۹ مصاحبه).

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان داد که در مجموع ۲۷ عامل اثرگذار در قالب چهار مقوله فرعی (مؤلفه) و در دو مقوله کلی (مفهوم) برنامه و ساختار مناسب و نظام آموزشی و تربیتی دسته‌بندی شدند. **نتیجه‌گیری:** یافته‌های پژوهش حاکی از آن بود که مهم‌ترین علل توسعه کارآفرینی نظام آموزشی علوم ورزشی کشور، داشتن برنامه و ساختار مناسب و استفاده از نظام آموزشی و تربیتی به روز و کارآمد در دانشگاه‌ها است.

واژه‌های کلیدی: کارآفرینی، کارورزی، نظام آموزشی، علوم ورزشی

۱. دانشجو دکتری مدیریت ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران ۲. استاد، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران ۳. دانشیار، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران ۴. دانشیار، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران ۵. دانشیار، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران
- * نشانی الکترونیک نویسنده مسئول: shabani1345@gmail.com

مقدمه

مجموع فارغ‌التحصیلان علوم ورزشی در کشور برای ۱۰ سال گذشته به ۷۰ هزار نفر رسیده است که با توجه به اشباع موقعیت‌های شغلی در ورزش و سازمان‌های ورزشی دولتی و خصوصی، به ناچار باید به راه‌حل‌های گوناگونی برای اشتغال^۱ این افراد روی آورد (خداداد، ۱۳۹۴). در این میان با نگاهی به تغییرات به وجود آمده در جهان، از لحاظ اقتصادی، و از میان تمامی راه‌حل‌های معضل بیکاری، بی‌تردید در آینده‌ای نه چندان دور کارآفرینی، کلید حیات اقتصادی کشورها را در اختیار خواهد گرفت (فلد، ۲۰۱۶).

کارآفرینی عبارت است از فرآیند ایجاد ارزش از طریق تشکیل مجموعه منحصر به فردی از منابع به منظور بهره‌گیری از فرصت‌ها (امیدی و محمدکاظمی، ۱۳۹۴)، کارآفرینی ترکیبی از عناصر اجتماعی سیاسی اقتصادی و فرهنگی در یک منطقه است که از توسعه و رشد سرمایه‌گذاری مبتنی بر خلاقیت و نوآوری حمایت می‌کند (کانینگهام، ۲۰۱۹)^۲. کارآفرینی عنصری مهم در موفقیت یک صنعت و سلامتی اقتصادی است. در این میان، تعریف پذیرفته‌شده جهانی برای کارآفرینی مشاهده نشده و معمولاً کارآفرینی در واژه‌های اقتصادی مرتبط با کسب‌وکار تعریف شده است. در بیان اهمیت کارآفرینی همین نکته کافی است که در پژوهش‌های زیادی اشاره شده است که چرخ‌های توسعه اقتصادی همواره با توسعه کارآفرینی به حرکت درمی‌آید. در واقع توسعه و ارتقای کارآفرینی، نه تنها برای سلامتی

اقتصادی لازم است بلکه ملاکی برای حفظ، پیشرفت و ایجاد شغل‌های جدید است (پیرایش و امیری، ۱۳۹۹). امروزه کارآفرینی و حرکت سازمان به سمت آن، یکی از روش‌های مهم در ایجاد مزیت رقابتی است که نوآوری را در سازمان نهادینه م‌سازد و در پی آن تعالی اقتصادی کشورها را در پی خواهد داشت. به اعتقاد جمع کثیری از اندیشمندان، کارآفرینی موتور محرکه‌ی رشد و توسعه اقتصادی^۳ در عصر مدرن است (کریم زاده، ۱۳۹۸). در این میان یکی از اهداف محوری سیاست عمومی دولت‌ها، ایجاد اشتغال است، به طوری که آدریچ و ترک^۴ (۲۰۰۷)، نتیجه گرفتند که از ابزارهای اقتصادی کلان برای رسیدن به این منظور، سیاست‌های توسعه‌دهنده کارآفرینی است (استراوس آ. و یوربین جی، ۲۰۰۶)^۵. به‌زعم "موریسون" آغاز فرآیند کارآفرینی ریشه در نبوغ فردی، جامعه و فرهنگ دارد. کارآفرینی دارای کارکردهایی فراتر از کارکرد اقتصادی صرف است و عوامل مادی^۶ و غیرمادی و همچنین "عمل‌گرایی"^۷ و "ایدئال‌گرایی"^۸ را با یکدیگر ترکیب می‌کند (سخدی، ۱۳۹۳)، از سویی دیگر اشتغال و پیچیدگی‌های آن در جهان پرشتاب امروز، توجه بسیاری از سیاست‌گذاران، دولتمردان و کارشناسان را به خود جلب کرده است (ظاهری و صفری، ۱۳۹۸)، ترکیب جمعیتی جوان کشور و ضرورت ایجاد فرصت‌های شغلی، لزوم رهایی

3 Economic

4. Adrich & Serek

5. Steras & Yorbin

6. Material factors

7. Pragmatism

8. Idealism

1. Employment

2. Kaningham

کارآفرینی ورزشی امری است پویا و بر حوزه‌های متعددی از مدیریت همچون استراتژی کسب‌وکار، مدیریت بحران^۲، توسعه ورزش‌های جدید، مدیریت عملکرد، نوآوری در تولید، استراتژی‌های ترویجی، موضوعات اجتماعی و توسعه فناوری اثر می‌گذارد (محمدی و همکاران، ۱۳۹۵). کارآفرینی ورزشی زمانی رخ می‌دهد که یک نهاد ورزشی، به طور مشترک، به منظور پاسخگویی به یک فرصت و خلق ارزش عمل می‌کند. نهادهای درگیر در ورزش ممکن است شامل افراد، سازمان‌ها یا جوامع شوند. با توجه به ابعاد گسترده علوم ورزشی می‌توان آن را در زمره سریع‌ترین بخش‌های رشد و مرتبط با بخش‌های اصلی اقتصادی، اجتماعی و سیاسی در جهان مطرح کرد. دستاوردها و فرصت‌های شغلی در خیل عظیمی از رویدادهای ورزشی وجود دارد به عبارتی افزایش فرایندهای کارآفرینی در ورزش و رویدادهای ورزشی در شکل‌گیری فرصت‌های شغلی جدید موثر می‌باشد (برومند، ۱۳۹۲).

گسترده‌گی کارکرد کارآفرینی در حوزه‌های متعدد علمی و اجتماعی منجر به ظهور نظریه‌پردازان و شکل‌گیری تئوری‌ها و نظریات اقتصادی، رفتاری، مدیریتی، اجتماعی و اخیراً منجر به شکل‌گیری نظریه اکوسیستم^۳ کارآفرینی شده است. همچنین بر پایه تجربیات چندین پژوهش در این زمینه بیشتر تعاریف توافق دارند که اکوسیستم کارآفرینی حداقل دربرگیرنده این عناصر می‌باشد: دانشگاه‌ها و سازمان‌های پژوهشی، منابع انسانی واجد

اقتصاد کشور از وابستگی به مواد خام اولیه، به‌ویژه نفت خام و همچنین خروج از وضعیت اقتصادی تک‌محصولی از یک‌سو، و روندهای موجود در جامعه اطلاعاتی از سوی دیگر، عواملی هستند که سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیرندگان کلان کشور را وامی‌دارد تا به منبع قابل‌انکابی به‌جز مواد اولیه ببینند و بدون شک با توجه به الزاماتی که جامعه اطلاعاتی دارد این منبع حیاتی چیزی جز خلاقیت، نوآوری و کارآفرینی نیست (احمد پور، ۱۳۸۹). همان‌طور که نتایج تحقیقات نشان می‌دهد، ورزش به عنوان ششمین صنعت درآمدزای کشورهای توسعه یافته شناخته شده است (پیتس و استاتلر، ۲۰۰۷)^۱. در همین راستا، بسیاری از محققان کارآفرینی در داخل ایران، یکی از مهم‌ترین زمینه‌های کارآفرینی را، امور ورزشی می‌دانند (احمدپور، ۱۳۸۹). اما باید توجه کرد که توسعه کارآفرینی نیازمند آمادگی زمینه‌های فرهنگی و اجتماعی، همکاری نظام‌های آموزشی، ساختارهای اداری و مالی و سایر ساز و کارهای حمایتی می‌باشد. به این معنی که کارآفرینی با در نظر گرفتن ابعاد اقتصادی، اجتماعی و سیاسی مستلزم برنامه‌ریزی و اتخاذ رویکردهای راهبردی است (کانینگهام، ۲۰۱۹). ورزش، صنعت منحصربه‌فرد و پویایی است که ذاتاً در بخش‌های متعددی کارآفرینانه است. منحصربه‌فرد بودن ورزش با در نظر گرفتن گسترش کارآفرینی در صنایع و سازمان‌ها، فرصت‌های پویایی را برای کارآفرینان فراهم کرده است (خوشکاب و رستگار، ۱۳۹۲).

2. Crisis Management
3. Ecosystem theory

1. Pits & Statler

شرایط، شبکه‌های رسمی و غیررسمی، دولت‌ها، سرمایه‌گذاران مالک، سرمایه، ارائه‌دهندگان خدمات حرفه‌ای و فرهنگ کارآفرینی که با همه این عوامل به روش پویا و باز پیوند دارد. نظام آموزش عالی به‌عنوان سیستمی پویا و هدفمند نقشی حساس در فرآیند توسعه کشور دارد (آیزنبرگ، ۲۰۱۱).^۱ به‌طوری‌که کلیدی‌ترین عامل توسعه، یعنی سرمایه انسانی در این سیستم رشد می‌یابد و قابلیت‌های لازم را به دست می‌آورد (ابراهیمی، ۱۳۸۶). روند تاریخی توسعه اقتصادی و صنعتی کشورهای پیشرفته نشان می‌دهد که پویایی نظام آموزش و پیوند عمیق بین علم و فناوری با بازار کار، یکی از عوامل مهم ترقی، شکوفایی و توسعه اقتصادی و فرهنگی آن‌ها بوده است. درواقع، توسعه هر کشور در گرو استفاده بهینه از همه امکانات به‌ویژه نیروی انسانی است که یکی از مهم‌ترین و کلیدی‌ترین سرمایه‌های آن کشور محسوب می‌شود و بی‌شک در این میان نقش نیروی انسانی متخصص بیش از دیگران است. یکی از دلایل بیکاری دانش‌آموختگان دانشگاهی، عدم کسب مهارت یا انباشت محفوظاتی است که ارتباط روشن و تعریف‌شده‌ای با نیازها و زمینه‌های شغلی ندارد. به علت اهمیت کارآفرینی، دانشگاه‌های کشورهای در حال توسعه و پیشرفته با توجه به نیازها و امکانات خود برنامه‌های آموزشی و پژوهشی ویژه و متنوعی را در دو دهه گذشته برای آموزش دانشجویان به اجرا گذاشته‌اند. در برنامه‌های تدوین‌شده آموزش کارآفرینی، آنچه بیشتر مورد توجه قرار گرفته است مناسب بودن شیوه‌های تدریس، ایجاد و گسترش مفهوم و

فرهنگ کارآفرینی در محیط دانشگاه، ایجاد تحرک برای توسعه اقتصادی، ترغیب دانشگاه‌ها به برگزاری دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی کارآفرینی، حمایت‌های اطلاعاتی، مشاوره‌ای و مالی لازم به‌منظور راه‌اندازی فعالیت‌های کارآفرینانه از سوی دانشجویان و دانش‌آموختگان است (عارفی، ۱۳۸۴). بسیاری از مؤسسات آموزش عالی، آموزش کارآفرینی را لازمه رشد فردی انسانی مطرح می‌کنند و آموزش کارآفرینی در حال تبدیل به یکی از مهم‌ترین و گسترده‌ترین فعالیت‌های دانشگاهی است. جونز و اوانز^۲ (۲۰۰۰) اساس برنامه‌های آموزشی کارآفرینی را آموختنی می‌دانستند. بر این اساس دانشگاه به‌عنوان یک مکان آموزشی و پایگاه تولید علم، باید دانش کارآفرینی را با توجه به مسائل اقتصادی و اجتماعی منطقه در کشور تبیین کند و از سوی دیگر، با برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری دقیق از کارآفرینان، حمایت‌های پژوهشی به عمل آید. در بخش نظام آموزش عالی کشور و در حوزه علوم ورزشی و تربیت‌بدنی علیرغم پتانسیل‌های بسیار زیاد، شاهد موانع و مشکلات فراوانی در زمینه‌های کارآفرینی و نوآوری هستیم. البته تاکنون طرح‌ها و برنامه‌های مختلفی در این سازمان جهت افزایش کارآفرینی و نوآوری و در نهایت خدمت‌دهی بیشتر به مردم در زمینه‌های ورزشی اجرا شده است، ولی موفقیت‌چندانی همراه نبوده است (طالب پور و همکاران، ۱۳۹۳). در سال‌های اخیر کارکرد نظام آموزشی کشور در ایفای نقش محرک بودن برای فارغ‌التحصیلان در راستای استفاده هر چه بیشتر از استعدادهایشان در بازار کار، به دلیل

1. Ayzenberg

2. Jonz & Evanz

در همین راستا، یکی از رشته‌های دانشگاهی که علی‌رغم داشتن پتانسیل فراوان جهت ایجاد اشتغال برای فارغ‌التحصیلان دانشگاه و جذب نیروهای متخصص از این مشکل رنج می‌برد رشته علوم ورزشی است (برومند، ۱۳۹۲). از این‌رو، اگر میزان بازدهی دانش‌آموختگان رشته تربیت بدنی و جذب آن‌ها در مشاغل وابسته به این رشته، محتوای دروس و آموخته‌های آن با نیاز جامعه و بازار کار هم‌خوانی داشته باشد، می‌توان به کارایی و بهره‌وری رشته علوم ورزشی در جامعه امیدوار بود. ارتقای سطح دانش، تربیت نیروی انسانی متخصص و کارآمد و ارائه خدمات علمی، از جمله اهداف آموزش عالی است (شب‌خیز، ۱۳۹۲). سرعت فزاینده تغییرات اجتماعی و روند تحولات در زمینه‌های گوناگون دانش و پیدایش گرایش‌های تخصصی و گرایش‌های تلفیقی، نیاز به استفاده از الگوها و روش‌های جدید برنامه‌ریزی درسی را در آموزش عالی افزایش داده است. شورای عالی انقلاب فرهنگی نظارت، هدایت و تدوین برنامه‌های درسی دانشگاهی را در ایران به عهده دارد و با توجه به گسترش رشته‌های مختلف تحصیلی در دانشگاه‌ها، به تدوین و تعیین سرفصل‌های دروس مختلف می‌پردازد (قره، ۱۳۹۲). نظام آموزشی باید از برنامه‌ریزی‌های مناسب همراه با آینده‌نگری، جامعیت، انعطاف‌پذیری^۳ و مداومت برخوردار باشد. این برنامه‌ریزی با توجه به شرایط، زمینه‌ها، نیازها و اهداف، وظایف متعدد و گوناگونی را دنبال می‌کند.

آن‌که بیکاری و کم‌کاری به میزان نگران‌کننده‌ای رسیده است و تحصیل‌کردگان به نحو فزاینده‌ای بر صفوف بیکاران می‌پیوندند قابل‌تذکره است (زارع، ۱۳۸۶).

هم‌زمان با تأسیس وزارت علوم و آموزش عالی که به رشد مراکز عالی بیشتری منجر گردید به‌مرور با روحیه مدرک‌گرایی و نیز عدم شناخت لازم از نیازهای واقعی جامعه شکاف بین مؤسسات آموزش عالی با محیط‌های کاری و سازمان‌های مربوطه گسترده‌تر شد و عواقب این عارضه هم‌چنان ادامه دارد که این روند می‌تواند در عملکرد سازمان‌ها به‌ویژه سازمان‌های ورزشی در کشور تأثیرگذار باشد. امروزه در ایران مساله اشتغال دانش‌آموختگان دانشگاهی و مهارت‌های آنان از دغدغه‌های اصلی دولت، مراکز آموزشی و صنعتی، برنامه‌ریزان و سیاستگذاران، خانواده‌ها و دانشجویان شده است (مهرعلیزاده و سجادی، ۱۳۸۸). به طوری که بر اساس گزارش روابط عمومی وزارت علوم و تحقیقات فناوری در سال ۱۳۹۴، تعداد کل دانشجویان دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی در سال ۱۳۵۷ حدود ۱۷۵ هزار و ۶۷۵ نفر بوده و در سال ۱۳۹۴ قریب به چهار میلیون دانشجوی در کشور مشغول به تحصیل هستند. گرچه این رشد در نگاه اول خوشحال‌کننده است، اما در حال حاضر بین نظام آموزشی و بازار کار کشور به لحاظ کیفی و کمی ارتباط منطقی وجود ندارد (ارفعی، ۱۳۸۶). نرخ رسمی بیکاری از ۹/۱ درصد در سال ۱۳۷۵ به ۱۱/۵ درصد در سه ماهه اول سال ۱۳۹۰ رسیده است، این در حالی است که نرخ بیکاری در بین دانش‌آموختگان دانشگاه‌ها در حدود دو برابر (۱۷/۵) نرخ بیکاری عمومی است.

1. Futurism
2. comprehensiveness
3. flexibility

اثرگذار و به شکلی که رضایت کارفرما را تأمین کنند، در حیطه تخصصی خود پاسخگوی نیاز محیط‌های ورزشی باشند (گودرزی و همکاران، ۱۳۸۸). از این رو لزوم توانمندسازی منابع انسانی به منظور کاهش فاصله علمی کشور در مقایسه با سرعت تحولات علمی در سطح جهان در عرصه ورزش، نیاز به ارتقاء بهره‌وری موجود در کنار نکات مطروحه در فوق از جمله موضوعات عمده پیش روی آموزش عالی در کشور است که دانشکده‌های تربیت‌بدنی علوم ورزشی را در جهت تقویت زیرساخت‌های آن در حوزه آموزش، پژوهش و امکانات کالبدی با چالش‌های مضاعفی مواجه ساخته است (بازرگان هرندی، ۱۳۸۹). بر این اساس ذکر این نکته کفایت می‌کند که افزایش فارغ‌التحصیلان دانشگاهی و تقاضای ورود آن‌ها به بازار کسب و کار مساله ای است که به سادگی نمی‌توان از آن گذشت. در این بین بیکار ماندن فارغ‌التحصیلان رشته علوم ورزشی بعد از فراغت از تحصیل و تلاش فراوان برای استخدام در مشاغل دولتی از طرف ایشان نشان از توانمندی پایین دانشجویان در حوزه تخصصی خود، ناکارآمدی نظام آموزشی در تربیت نیروهای توانمند و عدم گسترش فرهنگ و تفکر کارآفرینی می‌باشد. بر این اساس یکی از اقدامات راهبردی به منظور برون رفت از این مشکل، تمرکز بر دانشگاه‌ها و ایجاد تغییر و تحول سازنده در نظام آموزشی آن‌ها به سمت کارآفرین شدن و تربیت دانشجویان دارای مهارت لازم در رشته خود برای ایجاد کسب و کار می‌باشد. با تحقق این امر ما شاهد این خواهیم بود که دیگر استخدام شدن در ارگان‌های دولتی جزء دغدغه و آمال دانشجویان

از جمله این وظایف می‌توان به آموزش، انتقال تجارب علمی، فرهنگی، توجه به ارزش‌ها، فرهنگ، اصول اخلاقی و تربیت شهروندی با انگیزه و خلاق که قادر به تجزیه و تحلیل صحیح مسائل و ارائه راهکارهای مناسب برای خود و جامعه باشند، اشاره کرد. در این راستا برنامه‌های درسی نظام آموزش عالی باید با اهداف و تحولات، نیازها و ویژگی‌های عصر فراصنعتی هماهنگ باشد. بدیهی است دانشگاه نیز به عنوان یکی از بزرگترین منابع سرمایه گذاری نیروی انسانی، از این امر مستثنا نخواهد بود. در دنیای متلاطم اطلاعاتی و رقابتی، دانشگاه‌ها نباید به آموزش‌های یکنواخت رسمی و تکراری و عناوین دروس به سبک سنتی و تولید انبوه فارغ‌التحصیلانی مدرک به دست، غیر ماهر و غیرحرفه‌ای بسنده کنند (دانشگاه ایستا) و برای حفظ پویایی درون‌داد خود به برنامه ریزی آینده نگر، انعطاف پذیر و کنترل مداوم کیفیت اجرا و عناصر خود نیاز دارند. از جمله عناصر بسیار مفید در نظام آموزشی دانشگاه، عناوین و سرفصل دروس است که انتخاب دقیق و مناسب این سرفصل‌ها می‌تواند به تربیت نیروهای ماهر و متخصص به منظور رفع نیازهای جامعه منجر شود (ایرانمنش، ۱۳۸۴). با وجود اهمیت و ضرورت کارآفرینی سازمانی، شیوه‌های مدیریت کارآفرینانه، اغلب در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی پذیرفته نمی‌شود، تعهد به سنت و بیزاری از تجاری کردن آموزش و به ویژه تصور از دانشجویان به عنوان مشتریان به جای افراد جویای دانش، اغلب بر تفکر اعضای دانشگاه حاکم است. در هر حال باید اذعان کرد که غالب خروجی دانشگاه‌ها نمی‌توانند به نحوی

تحلیل پژوهش‌های مرتبط با کارآفرینی ورزشی و نظام آموزشی تربیت بدنی و علوم ورزشی اختصاص یافت. در مرحله دوم، از مصاحبه‌های^۳ عمیق و نیمه ساختارمند^۴ با نخبگان و صاحب‌نظران آگاه برای یافتن و شناخت عوامل علی^۵ استفاده شد. پنج مرحله اساسی ولی نه لزوماً متوالی که در مسیر پردازش یافته‌ها از آنها استفاده شد عبارتند از: انتخاب نمونه‌ها، گردآوری داده‌ها، منظم سازی یافته‌ها، تجزیه و تحلیل یافته‌ها و ایجاد نظریه یا الگوی استراس و کوربین^۶ (استراس و کوربین، ۱۹۹۰). جامعه آماری پژوهش را کلیه صاحب‌نظران سه حوزه علمی، اجرایی و ورزشی تشکیل دادند که این افراد شامل، کارشناسان و صاحب‌نظران حوزه کارآفرینی (شامل کارآفرینان برتر ورزشی و اساتید این حوزه)، اعضای هیأت علمی نخبه و صاحب نظر دانشکده‌های تربیت‌بدنی و علوم ورزشی و روسا و مدیران سازمان های ورزشی (وزارت ورزش و جوانان، فدراسیون‌ها و کمیته ملی المپیک) بودند که بنا به پیشینه، تجارب و سوابق مدیریتی و اجرایی در حوزه علوم ورزشی و علی‌الخصوص کارآفرینی و نظام آموزشی انتخاب شدند که این افراد به این دو حوزه اشراف کامل داشتند. در ادامه برای انتخاب نمونه از روش نمونه‌گیری هدفمند و به صورت گلوله‌برفی^۷ استفاده گردید که از طرح‌های نمونه‌گیری غیراحتمالی است. در این پژوهش کیفی مورد استفاده قرار گرفت.

نبوده و ایشان با توانمندی و کسب مهارت های لازم در طول دوران تحصیل و بکارگیری خلاقیت و نوآوری در زمینه تولید، اشتغال و راه اندازی کسب و کار مرتبط با رشته تحصیلی خود، غول بزرگ بیکاری را پشت سر می گذارند. براین اساس این پژوهش بر آن است تا با اتکاء بر آموزه‌های برگرفته از آراء و پیشینه پژوهش و با استفاده از نظرات اساتید، صاحب‌نظران و مدیران حوزه ورزش و کارآفرینی کشور عوامل اصلی توسعه کارآفرینی نظام آموزشی علوم ورزشی کشور را شناسایی نماید، لذا هدف اصلی پژوهش حاضر شناسایی عوامل علی توسعه کارآفرینی نظام آموزشی علوم ورزشی کشور بود.

روش‌شناسی پژوهش

روش پژوهش حاضر، کیفی^۱ و از نوع نظریه‌زمینه‌یابی^۲ (گردند تئوری) بود. انتخاب روش کیفی برای فراهم آمدن زمینه بررسی دقیق و عمیق در شرایط متغیر برای پژوهشگر، فقدان الگو در این حوزه یا وجود الگوهای جدیدی که کمکی به حل مشکل نمی‌کند، شناخت چگونگی رخ دادن "فرایندها" و عوامل مؤثر بر آنها که به مراتب مهمتر از سنجش مقدار و میزان "فراورده‌ها" هستند که این امر از طریق پژوهش کیفی بهتر مهیا می‌شود (پیتنی و پارکر، ۱۳۸۷)، از پژوهش کیفی برای درک و تبیین پدیده‌های اجتماعی، از داده‌های حاصل از مصاحبه‌ها، مستندات، مشاهده‌ها و... استفاده می‌شود. مرحله اول پژوهش به صورت مطالعات کتابخانه‌ای (مطالعه مقالات، کتب، اسناد، جراید و...) به اجرا در آمد و به توصیف و

- 3 . Interviews
- 4 . Semi-structured
- 5 . causal Conditions
- 6 . Strauss & Corbin
- 7 . snowball sampling

- 1 . Qualitative Research
- 2 . Grounded theory

"تأییدپذیری"^۴ استفاده می‌کنند که در این پژوهش تلاش گردید کلیه موارد رعایت گردد. **مقبولیت:** داده‌ها و یافته‌های روش کیفی باید قابل پذیرش و قابل اعتماد باشند و این در گرو جمع‌آوری داده‌های حقیقی است. پارکر و پیتنی^۵ (۲۰۰۹) روش‌هایی را برای افزایش مقبولیت پژوهش کیفی از طریق تعدد در منابع داده‌ها و تحلیل‌گران عنوان می‌کنند. **انتقال‌پذیری:** انتقال‌پذیری نتایج پژوهش نشانگر تعمیم‌پذیری نتایج حاصله به سایر گروه‌ها و محیط‌های مشابه است. هر چند پارکر و پیتنی (۲۰۰۹) اعتقاد دارند که این امر خارج از توانایی پژوهشگر کیفی است اما می‌توان با استخراج و ارائه حداکثری یافته‌ها (تا جایی که ممکن باشد) تا حدودی این بخش از روایی تحقیق را نیز تأمین کرد که در این پژوهش با مرور متعدد مصاحبه‌ها و استخراج حداکثری و غیرتکراری مطالب سعی بر اجرای این توصیه شد. **تأییدپذیری:** تأییدپذیری نتایج پژوهش کیفی هنگامی تحقق می‌یابد که سایر محققان بتوانند به روشنی مسیر تحقیق و اقدامات انجام شده توسط محقق را دنبال کنند. یک راه برای تحقق این امر آن است که محقق دقیقاً تمام روند پژوهش و مسیر تصمیمات خود در طی تحقیق را در گزارش بیان نماید که در این پژوهش این فرایند دنبال شده است. جهت تجزیه و تحلیل داده‌های کیفی، تحلیل و تفسیر اطلاعات می‌تواند در طی فرآیند جمع‌آوری داده‌ها انجام شود، چرا که تجزیه و تحلیل نهائی کار سنگین و دشواری است. غالب

این روش انتخاب آگاهانه نمونه‌های خاص توسط پژوهشگر است. لذا نمونه‌گیری تا جایی ادامه یافت که اطلاعات جدید همان تکرار اطلاعات قبلی (اشباع نظری)^۱ بود و دیگر اطلاعات مفهومی جدیدی که نیاز به کد جدید یا گسترش کدهای موجود داشته باشد وجود نداشت. این پژوهش پس از انجام ۱۹ مصاحبه با ۱۷ نفر (با دو تن از نمونه‌ها ۲ بار مصاحبه شد) محقق به اشباع نظری رسید که مصاحبه شوندگان شامل ۳ نفر از اساتیدحوزه کارآفرینی، ۲ نفر از کارآفرینان برتر ورزشی، ۷ نفر از اعضای هیات علمی دانشکده های تربیت بدنی، ۲ نفر از روسای فدراسیون‌ها، ۲ نفر از مدیران وزارت ورزش و جوانان و ۱ نفر از مدیران کمیته ملی المپیک بودند.

نحوه بررسی روایی و پایایی پژوهش‌های کیفی با روش‌های پژوهش کمی متفاوت است. محقق کیفی ضمن حضور در عرصه، داده‌های جمع‌آوری شده را از طرق مختلف با یکدیگر مقایسه می‌کند. بررسی و مقایسه مکرر داده‌ها، خود به تأیید و افزایش روایی آن کمک می‌کند. احتمال کمی وجود دارد که دو نفر بتوانند به نظریه واحد برسند. با این حال عدم تکرارپذیری انتقاد واردی به گراندتئوری نیست. زیرا هدف نظریه پردازی ایجاد یک منظر و دیدگاه جدید نسبت به یک وضعیت است. از طرفی نیز نظریه‌هایی که در عرصه علوم انسانی و رفتاری ارائه می‌شوند در طول زمان قابل اصلاح و تعدیل هستند به همین دلیل محققان کیفی بجای واژه اعتبار و روایی از واژه‌های "مقبولیت"^۲، "انتقال‌پذیری"^۳ و

3. Transferability
4. Dependability
5. Pitney & Parker

1 . Theoretical saturation
2 . Credibility

انجام مصاحبه با گروه‌های نمونه می‌پردازد که در ادامه به کدگذاری و استخراج نتایج منجر خواهد شد. همچنین تحلیل داده‌های کیفی با استفاده از نرم‌افزار MAXQDA انجام گردیده است.

یافته‌های پژوهش

پس از تحلیل داده‌های گردآوری شده براساس روش کدگذاری در هنگام و پس از انجام مصاحبه‌ها نتایج کدگذاری‌ها نشان داد که در مجموع از کدگذاری‌های باز ۲۷ گویه مؤثر، از کدگذاری محوری چهار مقوله فرعی (مؤلفه) و از کدگذاری گزینشی دو مقوله کلی (مفهوم) اثرگذار بر شناسایی عوامل علی توسعه کارآفرینی نظام آموزشی علوم ورزشی کشور شناسایی شدند که نتایج فرایند کدگذاری‌ها به تفکیک در جدول (۱) ارائه شده است.

مطالعات، الگوی کد گذاری پارادایمی را برای تحلیل داده‌های حاصل از گردند تئوری معرفی می‌کنند که در قالب یک فرآیند کدگذاری سیستماتیک^۱ شامل سه مرحله کدگذاری باز^۲، کدگذاری محوری^۳ و کدگذاری گزینشی^۴ منجر به ایجاد این الگو می‌شود. در کدگذاری باز، پژوهشگر با ذهنی باز به نام‌گذاری مفاهیم می‌پردازد. در مرحله بعد که "کدگذاری محوری" نامیده می‌شود، فرایند اختصاص کد به مفاهیم موجود در داده، از حالت کاملاً باز خارج می‌شود و شکلی گزیده به خود می‌گیرد. سومین مرحله، شامل کدگذاری انتخابی یا گزینشی است. در این مرحله، پژوهشگر به تکوین نظریه‌ای درباره رابطه میان مقوله‌های به دست آمده در الگوی کدگذاری محوری می‌پردازد. در حقیقت، این مرحله فرآیند یکپارچه‌سازی و بهبود نظریه است. در نهایت، با استفاده از تحلیل داده‌پردازی بنیادی داده‌ها، عمل تلخیص، دسته‌بندی و نتیجه‌گیری از یافته‌ها انجام می‌شود. در این روش، تصمیمات خاص نمونه‌برداری در خلال پژوهش شکل می‌گیرد (باقری نژاد، ۱۳۸۷) و مستلزم جمع‌آوری و تحلیل همزمان و زنجیروار داده‌هاست. معیار قضاوت در مورد زمان توقف نمونه‌برداری نظری، "کفایت نظری" مقوله‌ها یا نظریه‌هاست؛ بدین معنی که اطمینان حاصل می‌شود که هیچ چیز در یک مقوله باقی نمانده و به کفایت رسیده است (بازرگان، ۲۰۰۹) بدین منظور محقق با انجام مصاحبه‌هایی نیمه ساختاریافته، ضمن معرفی الگوی مورد نظر به

- 1 . Coding systematic
- 2 . Open coding
- 3 . Axial coding
- 4 . Selective coding

جدول ۱. کدگذاری گزینشی، محوری و باز عوامل علی توسعه کارآفرینی نظام آموزشی علوم ورزشی کشور

مدل مبنایی (گرندد تئوری)	مقوله‌های کلی (مفاهیم)	مقوله‌های فرعی (مؤلفه‌ها)	ابعاد و ویژگی‌ها (گویه‌ها)	
	برنامه و ساختار مناسب	۱.ارتباط دانشگاه با صنعت	اختلاف نظر و دیدگاه بین دانشگاه و صنعت	
			همراستا نبودن پژوهش‌ها با نیاز جامعه	
			افزایش بیکاران دانشگاهی	
			فقدان مهارت مورد نیاز فارغ التحصیلان در بازار کار	
			فقدان جایگاه مشخص رشته علوم ورزشی در نظام آموزشی	
			فقدان هدف گذاری عرضه و تقاضا در رشته علوم ورزشی	
			عدم شناسایی مشاغل موجود در رشته و ارائه آن‌ها برای دانشجویان	
			فقدان ارتباط اثربخش بین دانشگاه با صنعت ورزش	
	شرایط اثرگذار	۲.برنامه ریزی مناسب در دروس و سرفصل‌ها		عدم نیاز سنجی میدانی در برنامه ریزی دروس و سرفصل‌ها
				ضعف سرفصل دروس عملی
				طولانی بودن مدت زمان بازنگری و بروزرسانی دروس و سرفصل‌ها
				عدم استعدادیابی دانشجویان در ارتباط با دروس عملی
				سوگیری و منفعت طلبی در انتخاب دروس بر اساس کتاب‌های خاص در بازار
				همراستا نبودن سرفصل دروس با مشاغل مرتبط با رشته

نظام آموزشی	۳. سیستم آموزشی دانشگاه ها	مشخص نبودن اهداف رشته علوم ورزشی در سرفصل ها
		سیستم آموزشی ضعیف (تربیت نیروهای بدون مهارت)
		قدیمی بودن شیوه ها و برنامه های آموزشی و درسی
		عدم ارتباط و تعامل کافی میان دروس دوره کارشناسی ارشد و کارشناسی
		همراستا نبودن تعداد واحدهای درسی با اهداف در رشته علوم ورزشی
		وجود ایراد و مشکل در نظام ارتقاء اساتید
		عدم استعدادیابی تخصصی دانشجویان در هنگام ورود به رشته علوم ورزشی در دانشگاه ها
		فقدان نظام اثربخش در جذب اساتید با تاکید بر صلاحیت های مورد نیاز
	۴. واحد کارورزی و کارآفرینی	نبود سرفصل مناسب برای دروس کارورزی و کارآفرینی
		عدم توجه و نظارت کافی به واحد کارورزی از طرف اساتید و دانشگاه
		ضعف در شیوه ارائه و گذراندن واحد کارورزی
		عدم وجود یادگیری عملی کارآفرینی در دانشگاه ها

بحث و نتیجه گیری

هدف پژوهش حاضر، شناسایی عوامل علی توسعه کارآفرینی نظام آموزشی علوم ورزشی کشور بود که پس از اخذ مصاحبه ها و تحلیل کدگذاری ها، یافته ها بیانگر آن بود که مهم ترین علل در توسعه کارآفرینی نظام آموزشی علوم ورزشی کشور، برنامه و ساختار مناسب و نظام آموزشی و تربیتی می باشد. نتایج نشان داد که مدیریت ارتباط بخش علمی و اجرایی ورزش

که شامل اختلاف نظر و دیدگاه بین دانشگاه و صنعت، نیاز محور نبودن پژوهش ها، افزایش بیکاران دانشگاهی، فقدان مهارت مورد نیاز در بازار کار، فقدان جایگاه مشخص رشته علوم ورزشی در جامعه، فقدان هدف گذاری عرضه و تقاضا در رشته علوم ورزشی، عدم شناسایی مشاغل موجود در رشته و ارائه آن ها برای دانشجویان، فقدان ارتباط اثربخش بین دانشگاه با صنعت ورزش و فقدان تناسب و توازن بین فارغ التحصیلان با بازار صنعت ورزش از جمله

عواملی بود که با نتایج ساعت چپان (۲۰۱۴)، فائض و شهابی (۲۰۱۰)، سالتر و برانل (۲۰۰۹) و پلی و همکاران (۱۹۹۹) همخوانی داشت. یکی از مصاحبه‌شوندگان بیان کرد که: "اختلاف بین دانشگاه و صنعت بسیار زیاد است، به گونه‌ای که فعالیت‌های پژوهشی انجام شده در دانشگاه‌ها با نیازهای جامعه و صنعت چندان همراستا نمی‌باشد و سازمان‌های مرتبط به هیچ عنوان به فارغ‌التحصیلان دانشگاهی اعتماد ندارند" سنتوبلی و اسپوزیتو (۲۰۱۹) بیان نمود که دانشگاه کارآفرین به عنوان یک کاتالیزور برای تسهیل کارآفرینی دانشگاه عمل میکند که به توسعه اقتصادی و اجتماعی منطقه منجر می‌شود. رسی و همکاران (۲۰۱۰) اعتقاد داشتند که ارتباط صحیح و موثر دانشگاه و صنعت میتواند موجب افزایش نوآوری و انتقال دانش و تکنولوژی گردد و تنها در صورت تعامل پایدار بین این دو نهاد، توسعه صنعتی و متعاقب آن توسعه اقتصادی، اجتماعی و افزایش اشتغال را میتوان انتظار داشت. شاید بتوان عنوان نمود تا زمانیکه ارزش‌های رشته علوم ورزشی برای جامعه به خوبی مشخص نشود و فاصله موجود میان دانشگاه با صنعت و سازمان‌های ورزشی مربوطه به کمترین حد خود نرسد در دانشگاه‌ها این سیکل معیوب ادامه دار خواهد بود که نتایج آن را می‌توان در افزایش فارغ‌التحصیلان بیکار فاقد مهارت لازم مشاهده نمود و از طرفی دیگر ارتباط اثربخش بین جامعه علمی ورزش و بخش اجرایی آن میسر نمی‌گردد.

همچنین برنامه ریزی اصولی و کاربردی دروس و سرفصل‌ها از طریق عدم نیاز سنجی میدانی

در برنامه‌ریزی دروس و سرفصل‌ها، ضعف سرفصل دروس عملی، طولانی بودن مدت زمان بازنگری و بروزرسانی دروس و سرفصل‌ها، عدم استعدادیابی دانشجویان در ارتباط با دروس عملی، سوگیری و منفعت طلبی در انتخاب دروس بر اساس کتاب‌های خاص در بازار، همراستا نبودن سرفصل دروس با مشاغل مرتبط با رشته و مشخص نبودن اهداف رشته علوم ورزشی در سرفصل‌ها از جمله مواردی بود که می‌تواند به عنوان علل توسعه کارآفرینی نظام آموزشی علوم ورزشی کشور به آن‌ها اشاره نمود که با نتایج باپوریکار (۲۰۱۹)، فرجی و همکاران (۲۰۱۲)، نصر اصفهانی و نساج (۲۰۰۰) و سارا، جک و اندرسون (۱۹۹۹) همخوانی دارد. یکی از نمونه‌های پژوهش بیان می‌دارد: "متأسفانه در حال حاضر برنامه‌ریزی و تدوین سرفصل دروس توسط نفراتی با سوگیری‌های شخصی و بر مبنای کتب خاصی که در بازار می‌باشد به منظور فروش کتاب‌ها انجام می‌پذیرد" و یکی دیگر از نمونه‌ها اظهار می‌کند "بروزرسانی سرفصل دروس می‌بایست به صورت کمی و کیفی و در فواصل زمانی مشخص و کوتاه انجام شود و نکته دیگر این‌که اتاق فکر علوم ورزشی کشور در اختیار نفراتی می‌باشد که تخصص لازم در این حوزه را ندارند" فراهانی و همکاران (۲۰۰۹) اظهار داشتند که محتوا و نوع تدریس دروس عملی و مهارتی رشته تربیت بدنی باید مورد توجه و تجدید نظر قرار گیرد و در نزدیک کردن مهارت‌های آموخته شده و نحوه بکارگیری آن در محیط‌های کاری بیشتر تلاش شود. دانشگاه باید به محیطی پویا تبدیل شود و تغییر و تحولاتی از جمله خلق و انتشار ایده‌های نو در

بر صلاحیت‌های علمی، عملی، آموزشی، اخلاقی و ... خود حاکی از وجود بستر نا مناسب برای توسعه کارآفرینی نظام آموزشی علوم ورزشی کشور بود که با نتایج فرجی و همکاران (۱۳۹۱)، بروس (۲۰۰۵) و کوزه چیان (۱۳۷۹)، همخوانی داشت. مصاحبه شونده‌گان بیان داشتند: "در انتخاب و جذب دانشجویان تربیت بدنی باید حتما به قد، وزن، آمادگی جسمانی و استعداد آنها دقت شود و اساتید نیز باید الگو و متخصص باشند به گونه ای که تمامی اساتید قدیمی ورزشکاران حرفه ای و یا از قهرمانان همان رشته بودند و سیستم آموزشی دانشگاه ها چون متناسب با بازار کار نبوده، فارغ التحصیلان بدون توانمندی و مهارت وارد محیط کار می شوند." مجتوی و همکاران (۱۳۹۸) در تحقیق خود به این نکته اشاره کردند که تناسب محتوای برنامه های آموزشی دانشگاه ها در خصوص کارآفرینی و نیازهای بازار کار در حد کمی می باشد (مجتوی و همکاران، ۱۳۹۸). ریستیک گوران و همکاران (۲۰۱۳) اعتقاد داشتند که عامل حرفه‌ای و تخصصی بودن اساتید علوم ورزشی و دوره هایی که این اساتید پشت سر گذاشته‌اند (واحدهای درسی دانشگاهی) عامل تعیین کننده در اثربخشی درس تربیت بدنی بر اساس توانایی‌های حرفه‌ای معلمان به شمار می‌رود. همچنین فروغی پور (۲۰۰۵) یکی از زمینه های اصلی برای کارآفرینی در ورزش را مدیریت و برنامه ریزی آموزشی در دانشگاه‌ها می‌داند. عارفی (۱۳۸۴) بیان می‌کند که دانشگاه ها نباید در سیستم آموزشی خود به آموزش‌های یکنواخت رسمی و تکراری و عناوین

ساختار خود ایجاد کند. برای ایجاد کارآفرینی در دانشگاه‌ها، باید از استراتژی‌ها و سازوکارهای مختلف استفاده شود. همچنین هیز و همکاران (۲۰۰۸) معتقد بودند که بازنگری و به روز کردن سرفصل‌های رشته علوم ورزشی در دانشگاه‌ها می تواند در برطرف کردن نیازهای این درس در مدارس نقش موثر داشته باشد و در همین راستا ذوالاکناف و همکاران (۱۳۸۳) در تحقیق خود بیان کردند که بی‌توجهی به بازار کار، عدم تناسب و ناکارآمدی دانش آموختگان، جامع نبودن و به روز نبودن برنامه ها و سرفصل‌ها به ترتیب به عنوان نقاط ضعف برنامه دروس دوره کارشناسی رشته تربیت بدنی به حساب می آیند (گودرزی و همکاران، ۱۳۸۸). شواهد حاکی از این واقعیت است که عدم نیازسنجی میدانی و لحاظ نشدن این مهم در برنامه ریزی دروس و سرفصل ها و متاسفانه وجود سوگیری و منفعت طلبی در این امر باعث آن شده که سرفصل دروس رشته علوم ورزشی با مشاغل موجود در حوزه کسب و کار همراستا نبوده که نتیجه آن کاهش اثربخشی دروس دانشگاهی در هدایت فارغ التحصیلان به بازار کسب و کار می‌باشد.

سیستم آموزشی دانشگاه‌ها بر مبنای قدیمی بودن شیوه‌ها و برنامه‌های آموزشی و درسی، سیستم آموزشی ضعیف (تربیت نیروهای بدون مهارت)، عدم ارتباط و تعامل کافی میان دروس دوره کارشناسی ارشد و کارشناسی، همراستا نبودن تعداد واحدهای درسی با اهداف در رشته علوم ورزشی، وجود ایراد و مشکل در نظام ارتقاء اساتید، عدم استعدادیابی تخصصی دانشجویان در رشته علوم ورزشی در دانشگاه‌ها و فقدان نظام اثربخش در جذب اساتید با تاکید

جدی اجرا نمی‌شود و در حد یک جزوه و کتاب و امتحان تئوری به آن پرداخته می‌شود. ظاهری عبدوند (۱۳۹۸) به این نکته اشاره داشت که در حقیقت اهداف مشخص شده در سرفصل‌ها، مقصد و مسیر آینده دانشجویان و دانش‌آموختگان را مشخص می‌کند؛ بنابراین از جمله موانع مهم موفقیت دانش‌آموختگان در زمینه کاریابی و کارآفرینی، این است که اهداف مطرح شده در سرفصل‌های دانشگاهی، در این زمینه، دارای ضعف است، شامبار (۲۰۱۱) در تحقیق خود اظهار داشت که دانشگاه‌ها باید روش تدریسی را در کارآفرینی و کارورزی به کار گیرند که به دانشجویان اجازه بدهد مطالب یادگرفته را به صورت عملی اجرا کنند و هر دو مهارت تئوری و عملی را به همراه هم توسعه دهند. گایدانوا (۲۰۰۳) بیان داشت: در بسیاری از دانشگاه‌ها اینطور به نظر می‌رسد که دانشجویان آموزش‌هایی را برای کارمند شدن می‌بینند تا کارآفرین شدن. همچنین ماساد و توکر (۲۰۰۹) بیان داشتند که فرصت ارزشمندی برای آزمایش یک سرمایه‌گذاری و کسب و کار کوچک و بدست آوردن تجربه دست اول برای درک مفهوم کارآفرینی در دانشگاه‌ها در حال از دست رفتن است. فراهانی و همکاران به تاثیر واحد کارآفرینی و کارورزی در تقویت روحیه کارآفرینی دانشجویان اشاره داشتند و آن‌ها بر گنجاندن دروس کاربردی همچون کارورزی و پروژه در برنامه درسی دانشجویان تاکید داشتند (فراهانی و همکاران، ۱۳۹۸). می‌توان اشاره نمود که اهمیت بیشتر به دروس کارورزی، اضافه کردن دروس با مضامین و محتوای کارآفرینی، خوداشتغالی و

سبک سنتی و تولید انبوه فارغ التحصیلانی مدرک به دست، غیرماهر و حرفه ای بسنده کنند. شاید بتوان بیان کرد نظام آموزشی باید از برنامه‌ریزی‌های مناسب همراه با آینده نگری، جامعیت، انعطاف پذیری و مداومت برخوردار باشد تا بتواند دانشجویانی با انگیزه و خلاق که قادر به تجزیه و تحلیل صحیح مسائل و ارائه راهکارهای مناسب برای خود و جامعه باشند تربیت نماید. با تحقق این امر می‌توان امید داشت که فارغ التحصیلان دانشگاهی از توانمندی لازم جهت ورود به بازار کسب و کار برخوردار شوند.

همچنین یکی از مهم‌ترین علل توسعه کارآفرینی نظام آموزشی علوم ورزشی کشور توجه به واحد کارورزی و کارآفرینی در دانشگاه‌ها می‌باشد؛ چرا که نبود سرفصل مناسب برای دروس کارورزی و کارآفرینی، عدم توجه و نظارت کافی به واحد کارورزی از طرف اساتید و دانشگاه، ضعف در شیوه ارائه و گذراندن واحد کارورزی و عدم وجود یادگیری عملی کارآفرینی در دانشگاه‌ها ارتباط مستقیم با توسعه کارآفرینی نظام آموزش دارند که با نتایج تحقیقات ایبو و شامبار (۲۰۱۲)، ماساد و توکر (۲۰۰۹) و ظهیری (۱۳۸۶) همخوانی دارد. یکی از مصاحبه شوندگان بیان می‌کند: "وجود واحد کارورزی برای دانشجویان بسیار مفید می‌باشد و همچنین می‌بایست در این واحد آن‌ها با محیط کار آشنا شوند. باید در واحد کارورزی مشاغل مختلف ورزشی برای دانشجویان معرفی شده و دانشجو می‌بایست ۲۶۰ ساعت را به طور واقعی در دوره کارورزی شرکت نماید. واحد کارآفرینی ورزشی در سرفصل اکثر دانشگاه‌ها وجود ندارد و یا اگر هم باشد به صورت مفید و

محدودیت‌هایی پیش آمد. همچنین برخی از مولفه‌ها و مفاهیم بدست آمده از گویه‌ها، جنبه نوآوری داشت و در پژوهش‌های قبلی مورد مطالعه قرار نگرفته بود، لذا کمبود ادبیات نظری در این بخش محسوس بود. برای بهره‌گیری از نتایج بهتر پیشنهاد می‌شود پژوهش‌هایی که در آینده انجام می‌شوند، موارد زیر را در نظر بگیرند، انجام مطالعه تطبیقی نظام آموزشی علوم ورزشی کشور با دیگر نظام‌های موفق در کشورهای پیشرو در این حوزه و نیازسنجی مشاغل موجود در بازار کسب و کار ورزشی و همخوانی آن‌ها با برنامه درسی و سرفصل دروس.

منابع

- Arfaei, Shila, (2007), the Great Crisis: Unemployed Education. Green Family Weekly, [Persian].
- Aisenberg, M, (2018), "The Relationship between Organizational Structure and Entrepreneurial Culture in Islamic Azad University of West Province of clivland". J.Basic.appl.Res, 2249-2254
- Ahmadpour, M, (2010), [Faculty of Physical Education and Ministry of Sports and Youth (In Persian)]. Pardis Publications, Tehran .: 23-64
- Arefi, M, (2017), [Evaluation of curriculum planning in the field of educational sciences in higher education in Iran from the perspective of students, specialists and employers (In Persian)]. Quarterly Journal of Curriculum Studies,. 1.34-54
- Bagherinejad, J, (2013) [Theoretical and Experimental Analysis of the Relationship between University, Government and Governmental Organizations for Technology Development in Iran (In Persian)].

شناخت حوزه‌های کسب و کار در برنامه درسی و مهارتی دانشجویان موجب توانمندی آن‌ها در ورود به بازار کار می‌گردد. برای دستیابی به این مهم دانشگاه‌ها و اساتید می‌بایست در نحوه ارائه و گذراندن واحد کارورزی نظارت و دقت بیشتری را به کار گیرند.

به‌طور کلی نتایج این پژوهش کیفی بیانگر آن بود که داشتن برنامه و ساختار مناسب و نظام آموزشی و تربیتی استاندارد مبتنی بر تحقیقات به روز در حوزه کارآفرینی می‌تواند جایگاه فارغ التحصیلان رشته تربیت بدنی را در سبب اشتغال بازار کار ارتقاء بخشد. در این بین لزوم ارتباط دوسویه و اثربخش میان پیکره علمی و اجرایی ورزش کشور و تعامل سازمان‌های ورزشی با دانشگاه‌ها یکی از علل بسیار مهم در توسعه کارآفرینی نظام آموزشی علوم ورزشی کشور می‌باشد. همچنین سیستم آموزشی دانشگاه‌ها می‌بایست از روند سنتی و یکنواخت خود خارج شده و از شیوه‌ها و روش‌های نوین در کنار به‌کارگیری اساتید متخصص و استعدادیابی دانشجویان جذب شده در کمک به توسعه کارآفرینی نظام آموزشی استفاده نماید. در راستای مطالب ذکر شده لزوم بازنگری و تغییر و تحول اساسی در برنامه ریزی و سرفصل دروس رشته علوم ورزشی بدون منفعت طلبی توسط افراد متخصص و خبره در این حوزه جزء ضروریات در توسعه کارآفرینی نظام آموزشی علوم ورزشی کشور می‌باشد. همانند تمام مطالعات، این پژوهش نیز محدودیت‌هایی داشت. در فرآیند اجرای این پژوهش به ویژه در امر انجام مصاحبه با اساتید نخبه و کارآفرینان موفق و برتر در حوزه ورزش از بعد مشغله زیاد اساتید و تعداد کم کارآفرینان ورزشی،

physical education and sports sciences to the labor market [MSc]. Shahid Beheshti University: Master's thesis.

➤ Pirayesh, R, Amiri, V, Jafari, M, Imani B, (2017), [Investigating the Impact of Organizational Entrepreneurship and Entrepreneurship Orientation on Organizational Performance with the Mediating Role of Strategic Entrepreneurship in Zanjan Industrial Companies (In Persian)]. Productivity Management Magazine, No. 52

➤ Karimzadeh, M, (2017), [Investigation of Blockchain Women Entrepreneurship Barriers in Saravan city (In Persian)]. Social Psychological Studies of Women.2

➤ Strauss A. And Jurbin J, (2019), [Guide to conducting qualitative research translated by Buick Mohammadi]. Tehran Institute of Humanitie.52-87

➤ Sokhdari, K., (2020), [Entrepreneurship Encyclopedia (In Persian)]. First Edition, Tehran: Iranian Encyclopedia Foundation and the Institute of Labor and Social Security.23-74

➤ Pitts and Statler, (2019), [Fundamentals of Entrepreneurship, Publisher]. Sierra, Seventh Edition: 23-77

➤ Khoshkab, S and Rastegar, a, (2016), [Educational Entrepreneurship, Entrepreneurial Culture (Challenges and Strategies) (In Persian)]. Cultural Engineering, No. 75, 176-192.

➤ Mohammadi, Mitra; Sayadi, Mahmoud; Goodarzi, Mir Hassan, (2016), Explanation of organizational entrepreneurship based on the components of social capital in the General Directorate of Sports and Youth of Ilam province, applied

Structural and Organizational Management Solutions of the Ninth National Congress of Bilateral Government-University Cooperation for National Development :34-44

➤ Bazargan H, , (2017), [Introduction to Qualitative and Mixed Research Methods (In Persian)]. A Common Approach in Behavioral Sciences. Visit Publications:34-54

➤ Baporikar, N. (2019). Significance and Role of Entrepreneurial University in Emerging Economies. International Journal of Applied Management Sciences and Engineering (IJAMSE), 6(1): 46-61.

➤ Boroumand, M et al, (2012), [Analyzing the employment status of graduates in the field of physical education and sports sciences in Iran and determining their position based on the SPACEM Matriculation Assessment and Strategy Evaluation Matrix(In Persian)]. Quarterly Journal of Sports Management and Development, Volume 2, Number1:11-32

➤ Cunningham et al, (2015), [The Sovereignty of the Entrepreneurial Ecosystem." Conference on the main framework of researcher-centered management. Small business economy: 11-42

➤ Ebrahimi, S, (2009), [Incubators and Entrepreneurship Development in Iranian Organizations (In Persian)]. Tadbir Magazine, Volume 16, Number 166. : 52-99

➤ Feld, B, (2020), [Startup communities, creating an entrepreneurial ecosystem in your city." Publishing Publications. Translation: Alireza Kazeminia, Ahmad Ward and Mohammad Ali Zahedi. Isfahan: Nashriar Publication.

➤ Khodadad, S. , (2015), "Analysis of the process of supplying graduates of

field (In Persian)]. Sports Management Journal. No. 1, summer: 34-54.

➤ Pitney and Parker, (2018), [Entrepreneurship in Sports, National Conference on Sports Management with Emphasis on the Outlook (In Persian)]. Document of the National Olympic and Paralympic Academy.:34-54.

➤ Strauss, A. & Corbin, J, (2017), Basics of qualitative research: Ground theory procedures and techniques, new bury Park, CA: Sage.

➤ Zolakataf, V, Kargar Fard, M and Karami, H, (2018), [Updating the physical education curriculum from the perspective of faculty members. (In Persian)]. Scientific-Research Journal of the Olympics: 45-77.

➤ Mojtavi, S. A, H, A, Hajjarian, M, (2020), [A Study of Factors Affecting Student Entrepreneurship (Case Study: Urmia University) (In Persian)], Journal of Elite Engineering Sciences, Volume 4, Number 20.

➤ Ristik Goran, (2019), "Is Social Entrepreneurship an Untapped Marketing Resource? A Commentary on its Potential for Small Sports Clubs." Journal of Small Business & Entrepreneurship 24(1): 11-15.

➤ Zahiri Abdolvand, Ebrahim, Safari, Jahangir, (2019), [The position of entrepreneurship education in Persian language and literature topics with emphasis on behavioral approach (In Persian)]., research and academic books, No. 44, Spring and Summer.

➤ Zali, Mohammad. R and Razavi, S, (2017), [Research on the Barriers to Entrepreneurship Development in Iran, Tehran (In Persian)]. University of Tehran, Faculty of Entrepreneurship: 34-54.

research in sports management. Volume 5, Number 7.

➤ Talibpour, Mehdi; Rouhani, Meysam; Azadvari, Samira, (2018), [Sports Entrepreneurship from Theory to Practice (In Persian)]. Tehran: Emergence Publications :34-54

➤ Zare, G, (2016), [The relationship between psychological factors and empowerment of organizational experts and entrepreneurs in the country's physical education organization (In Persian)]. Master's thesis.

➤ Mehr Alizadeh, Yadollah; Sajjadi, Hossein (2009). Identifying the factors related to the success rate of entrepreneurs in small industrial companies, Daneshvar Behavior Magazine, No. 35.

➤ Shabkhiz, Fatemeh. (2013). Study and analysis of existing barriers in the relationship between university and industry. Research of Human Resource Management Research, Imam Hossein University.

➤ Qara, M, (2019), [Studying and analyzing the topics and content of physical education and sports science courses in order to increase the efficiency of this field(In Persian)]. Quarterly Journal of Sports Management and Development. 3:36-78

➤ Iranmanesh Massoud, (2018). [Investigating the relationship between organizations and institutions with universities and research centers in Kerman province and evaluating the role of technology parks in this regard (In Persian)]. 7th National Congress of Government-University Cooperation for the National Development of Isfahan Scientific and Research Town.

➤ Goodarzi, M, Farahani, A, Azizian K, (2018), [The role and content of physical education courses in entrepreneurship for graduates of this

Identifying the Effective Factors of the Development of Entrepreneurship in the Educational System of Sports Sciences of the Country

Mehdi Mahmoudi Yekta¹, Gholamreza Shabani Bahar^{*2}, Habib Honari³
Javad Shahlayi⁴, Farzad Ghafari⁵

Received: Jun 01, 2020

Accepted: Nov 21, 2020

Abstract

Objective: The aim was to identify the factors affecting the entrepreneurial development of the country's sports science education system

Methodology: The research method was qualitative and field-based. Data collection was performed using library studies as well as in-depth and semi-structured interviews with experts. This constituency consisted of elite faculty members and experts from the faculties of physical education and sports sciences and heads and directors of sports organizations (Ministry of Sports and Youth, Federations and the National Olympic Committee). Continued until theoretical saturation (19 interviews).

Results: The research findings showed that a total of 27 influential factors were classified into four sub-categories (components) and two general categories (concept) of appropriate program and structure and educational system.

Conclusion The findings of the study indicated that the most important reasons for the development of entrepreneurship in the country's sports science education system are having a proper program and structure and using an up-to-date and efficient education system in universities.

Keywords: Entrepreneurship, Internship, Educational System, Sports Science

1. Ph.D Student of Sport Management, Department of Sport Science, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran. 2. Professor, Department of Sport Science, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran. 3. Associate Professor, Department of Sport Science, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran. 4. Associate Professor, Department of Sport Science, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran. 5. Associate Professor, Department of Sport Science, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran
*. Corresponding author's e-mail address: shabani1345@gmail.com